

04/03/2026

Αργολίδος Νεκτάριος: Όσιος Εφραίμ ο Κατουνακιώτης και Όσιος Παπα-Τύχων ο Αγιορείτης

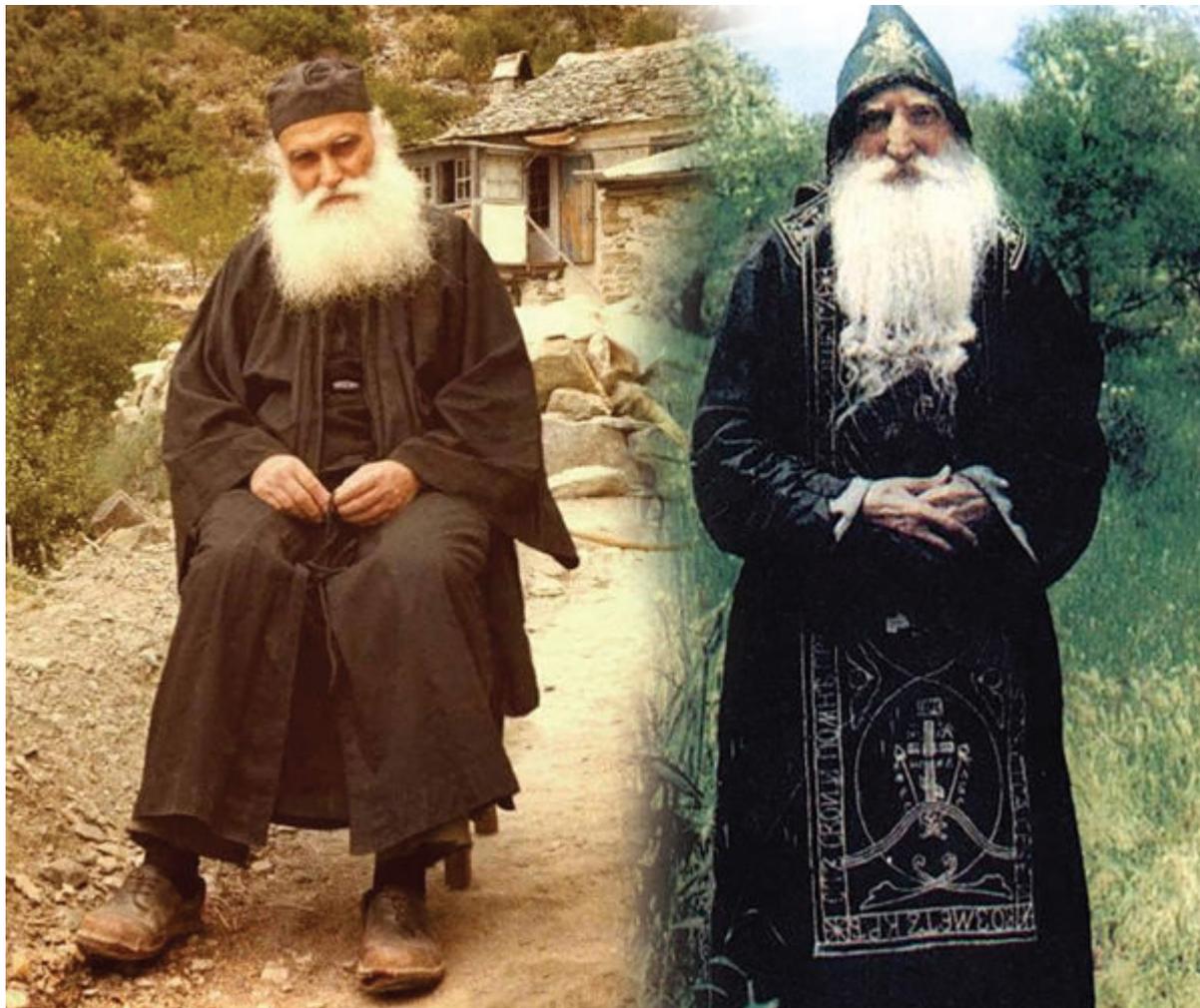
[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αργολίδος](#)

Η ζωή τους αποδεικνύει ότι η αγιότητα δεν είναι παρελθόν ούτε ιδεολογικό σχήμα. Είναι δυνατότητα υπαρκτή, σύγχρονη, χειροπιαστή. Τα βασικά τους χαρακτηριστικά –αγάπη, παιδικότητα, δάκρυα, απλότητα, υπακοή, ελευθερία από τα υλικά, ειρήνη απέναντι στον θάνατο– συνιστούν πρόταση ζωής ριζικά αντίθετη με το πνεύμα της εποχής.

Στο «Ενοριακό Αρχονταρίκι» του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς και στο

πλαίσιο των εκδηλώσεων «Ευαγγελίστρια 2026», την Τρίτη 3 Μαρτίου 2026, ο Ηλίας Λιαμής, Δρ. Θεολογίας – Μουσικολόγος – Συγγραφέας, φιλοξένησε τον [Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Αργολίδος κ. Νεκτάριο](#), σε μια συζήτηση με θέμα «Αγιασμένες μορφές: [Όσιος Εφραίμ ο Κατουνακιώτης](#) και [Όσιος Παπα-Τύχων ο Αγιορείτης](#)».

Η συζήτηση ήταν μια ζωντανή, βιωματική συνομιλία γύρω από δύο σύγχρονες αγιασμένες μορφές της Ορθόδοξης Εκκλησίας, τον Όσιο Εφραίμ τον Κατουνακιώτη και τον Όσιο Παπα-Τύχωνα τον Αγιορείτη, αναδεικνύοντας τόσο τα κοινά χαρακτηριστικά των δύο Αγίων όσο και τη διαχρονική σημασία της παρουσίας τους για τον σύγχρονο άνθρωπο.

Παρακολουθήστε τη συζήτηση:

Η αφετηρία της συζήτησης ήταν η διαπίστωση ότι ο 20ός αιώνας υπήρξε πυκνός και παραχώδης σε όλα τα επίπεδα: πολιτικά, κοινωνικά, πολιτισμικά και εκκλησιαστικά. Παρά τις δραματικές μεταβολές και την πνευματική κρίση, η Εκκλησία ανέδειξε πλήθος αγιασμένων μορφών. Η ταχύτητα με την οποία

αναγνωρίζονται σήμερα άγιοι δεν θεωρείται βιασύνη, όπως τονίστηκε, αλλά αποτέλεσμα αυξημένης πληροφόρησης και διασταυρωμένων μαρτυριών — συχνά από ανθρώπους δύσπιστους ή μη προκατειλημμένους.

Μέσα σε έναν κόσμο γεμάτο κριτική, απογοήτευση και απαισιοδοξία, οι άγιοι αποτελούν ταυτόχρονα αυστηρή κρίση και πηγή ελπίδας. Δεν ωραιοποιούν την πραγματικότητα, αλλά ούτε βυθίζονται στην απόγνωση. Αυτή η ισορροπία —κριτική του κόσμου και ελπίδα για τον κόσμο— προβάλλεται ως βασικό γνώρισμα της αγιότητας.

Το πρώτο και θεμελιώδες κοινό στοιχείο των δύο Αγίων, στο οποίο αναφέρθηκε ο Σεβασμιώτατος, είναι η φλογερή αγάπη τους προς τον Θεό. Η αγάπη αυτή δεν ήταν ιδεολογική ή ηθικιστική, αλλά υπαρξιακή δίψα. Ο Όσιος Εφραίμ περιγράφεται να λέει: «Διψάω και ξαναδιψάω και πίνω και δεν χορταίνω». Η αγάπη για τον Θεό δεν είχε κορεσμό· ήταν ατέρμονη αναζήτηση.

Αυτή η κάθετη αγάπη μεταφραζόταν σε οριζόντια αγάπη προς κάθε άνθρωπο. Για εκείνους, κάθε πρόσωπο ήταν μοναδικό και ανεπανάληπτο. Η αγάπη τους δεν ήταν διπλωματική ούτε υποκριτική. Ήταν αυθόρμητη, τρυφερή, σχεδόν παιδική. Αγκαλιές, δάκρυα, χαϊδευτικά λόγια — στοιχεία που για τον σύγχρονο άνθρωπο ίσως φαίνονται υπερβολικά — αποτελούσαν φυσική έκφραση της καρδιάς τους.

Ιδιαίτερα ο Παπα-Τύχων ξεχώριζε για την ακραία συγχωρητικότητα. Όταν ληστής τον βασάνισε, δεν ήθελε καν να καταθέσει εναντίον του. Θεωρούσε αδιανόητο να συμβάλει στην καταδίκη κάποιου. Έβλεπε τον κόσμο με απλότητα και καλοσύνη, σαν παιδί.

Κοινό ακόμη γνώρισμα και των δύο ήταν η «κατά Χριστόν παιδικότητα». Όχι ανωριμότητα, αλλά καθαρότητα καρδιάς. Η φράση του Χριστού «εάν μη γένησθε ως τα παιδιά» βρίσκει σε αυτούς κυριολεκτική εφαρμογή.

Αυτή η παιδικότητα τίθεται σε αντιδιαστολή με τη σύγχρονη κατάσταση: παιδιά που «γερνούν» πρόωρα, χωρίς εκκλησιαστική εμπειρία, χωρίς επαφή με το νόημα των εορτών, χωρίς πνευματική ρίζα. Η απουσία οικογενειακής πνευματικής αγωγής —προσευχής, νηστείας, εκκλησιασμού— οδηγεί σε εσωτερική κενότητα. Αντί η Εκκλησία να είναι το κέντρο της ζωής, υποχωρεί πίσω από φροντιστήρια και κοινωνικές φιλοδοξίες.

Οι άγιοι αυτοί, αντίθετα, μεγάλωσαν σε σπίτια φτωχά αλλά βαθιά εκκλησιαστικά. Η παιδική τους ηλικία υπήρξε καθοριστική. Ο Όσιος Εφραίμ ο Κατουνακιώτης, γεννημένος σε δύσκολη εποχή, με πατέρα στον πόλεμο, μεγάλωσε σε φτωχή αλλά ευσεβή οικογένεια. Από μικρός σηκωνόταν τη νύχτα για προσευχή. Οι αποτυχίες του στις σπουδές τον πλήγωσαν, αλλά τις ερμήνευσε ως θεία καθοδήγηση. Τελικά έφυγε για το Άγιο Όρος, όπου έζησε 75 χρόνια στα Κατουνάκια — τόπο σκληρό, ασκητικό.

Υπέμεινε εξαιρετικά αυστηρούς γέροντες, με υπομονή που άγγιζε τα όρια της ανθρώπινης αντοχής. Αυτή η υπακοή τον εξαγίασε. Καθοριστική υπήρξε η σχέση του με τον Ιωσήφ τον Ησυχαστή, ο οποίος διέκρινε το πνευματικό του μέλλον. Σε νεαρή ηλικία έζησε εμπειρία ακτίστου φωτός — όραμα του Χριστού μέσα σε άρρητη χαρά και έκσταση. Η εμπειρία αυτή περιγράφεται με θεολογική ακρίβεια και ταπείνωση, ως «πρώτο σκαλοπάτι» της χάριτος.

Ο Όσιος Παπα-Τύχων, Ρώσος στην καταγωγή, περιηγήθηκε ως προσκυνητής σε εκατοντάδες μοναστήρια πριν μονάσει στο Άγιο Όρος. Η αγωγή του από τη μητέρα του, ιδιαίτερα στη νηστεία και την προσευχή, τον σημάδεψε. Η ζωή του

χαρακτηριζόταν από ακραία απλότητα: φτώχεια, αμέλεια εξωτερικών πραγμάτων, απόλυτη προσήλωση στην «καθαριότητα της ψυχής».

Και οι δύο άγιοι υπήρξαν άνθρωποι των δακρύων, τόνισε ο Σεβασμιώτατος. Όχι συναισθηματικών, αλλά χαρισματικών — δακρύων χαρμολύπης. Ο Όσιος Εφραίμ ζητούσε από τον Άγιο Εφραίμ τον Σύρο να του χαρίσει το χάρισμα των δακρύων, και «πήρε πλημμύρα». Έκλαιγε στη Θεία Λειτουργία, στη μνήμη της κόλασης, στη σκέψη της αγάπης του Θεού. Ο Παπα-Τύχων λειτουργούσε 59 χρόνια καθημερινά και δεν θυμόταν λειτουργία χωρίς δάκρυα. Το πετραχήλι του είχε μουσκέψει από αυτά. Για εκείνον, η Λειτουργία ήταν βίωμα ουρανού.

Η απλότητά τους έφτανε στα όρια της απόλυτης απογύμνωσης. Δεν κρατούσαν τίποτε περιττό. Ένα σουρωτήρι μπορούσε να θεωρηθεί «μπελάς». Το κελί του Παπα-Τύχωνα ήταν γεμάτο λάσπες, αλλά η ψυχή του καθαρή. Η στάση αυτή λειτουργεί ως έλεγχος στη σύγχρονη καταναλωτική μανία. Οι άγιοι ζούσαν με το απολύτως αναγκαίο, αποδεικνύοντας ότι η ελευθερία δεν βρίσκεται στην αφθονία αλλά στην απουσία εξάρτησης.

Όπως είπε ο Σεβασμιώτατος, όταν διηγούνται στα παιδιά ιστορίες από τη ζωή αυτών των Αγίων, η αντίδραση είναι συγκινητική: σιωπή, προσοχή, δάκρυα, ερωτήσεις. Η μορφή του Αγίου Παΐσιου του Αγιορείτη —ιδιαίτερα μετά τη

δημοφιλή τηλεοπτική μεταφορά της ζωής του— λειτουργεί ως γέφυρα. Μέσα από εκείνον, οι νέοι γνωρίζουν και τον Παπα-Τύχωνα.

Κοινό και συγκλονιστικό στοιχείο είναι η στάση τους απέναντι στον θάνατο. Δεν τον έβλεπαν ως τέλος, αλλά ως μετάβαση. Όχι με επιπόλαιη βεβαιότητα, αλλά με ταπείνωση και ελπίδα. Ο φόβος του θανάτου —κεντρικός φόβος του σύγχρονου ανθρώπου— μεταμορφωνόταν σε προσδοκία συνάντησης. Η εμπειρία της χάριτος τους είχε ήδη εισαγάγει στην άλλη πραγματικότητα. Έτσι, ο θάνατος ήταν άνοιγμα πόρτας, όχι κατάρρευση.

Η ζωή των Οσίων Εφραίμ και Παπα-Τύχωνα αποδεικνύει ότι η αγιότητα δεν είναι παρελθόν ούτε ιδεολογικό σχήμα. Είναι δυνατότητα υπαρκτή, σύγχρονη, χειροπιαστή. Τα βασικά τους χαρακτηριστικά —αγάπη, παιδικότητα, δάκρυα, απλότητα, υπακοή, ελευθερία από τα υλικά, ειρήνη απέναντι στον θάνατο— συνιστούν πρόταση ζωής ριζικά αντίθετη με το πνεύμα της εποχής.

Και όμως, ακριβώς γι' αυτό, παραμένουν επίκαιροι. Σε έναν κόσμο κουρασμένο, αγριεμένο και φοβισμένο, οι μορφές τους υπενθυμίζουν ότι ο άνθρωπος μπορεί να μεταμορφωθεί. Όχι με θεωρίες, αλλά με ζωντανή εμπειρία της αγάπης του Θεού.

